

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. изк. Свилен Стефанов за хабилитационния труд на кандидата за научното звание „професор” доц. д-р Аделина Попнеделева.

Конкурсът е обявен за професор по 8.2 "Изобразително изкуство": "Теоретични проблеми на текстилното изкуство", за нуждите на катедра "Текстил - изкуство и дизайн" на НХА. На така обявения конкурс се е явил кандидатът доц. д-р Аделина Попнеделева, настоящ преподавател в катедра "Текстил - изкуство и дизайн" на НХА.

Кандидатурата е обсъдена на катедрено заседание, където единодушно е даден ход на процедурата. Всички участници в заседанието изтъкват, че кандидатът притежава високи професионални умения и преподавателски качества. В процеса на обсъждане на хабилитационните трудове бяха направени някои препоръки, с които кандидатът се е съобразил.

Доц. д-р Аделина Попнеделева е сред най-утвърдените съвременни автори в областта на съвременния текстил, зад когото стои огромна професионална биография, свързана като цяло с развитието на съвременното изкуство в България. Тя е завършила „Текстил” и е дългогодишен преподавател в същата специалност на НХА.

Представените от Аделина Попнеделева хабилитационни трудове преди всичко са свързани с теоретични разработки, съответстващи на тематиката на обявения конкурс по "Теоретични проблеми на текстилното изкуство". Посочен на първо място като основен хабилитационен труд е теоретичен текст на тема „Въведение в проблематиката на орнамента - символика и историческо развитие“. Текстът се състои от 260 страници и

негов основен фокус на научно проучване е историческото изясняване и систематизиране на проблематиката на орнамента.

Първата глава, наречена "Сакралното съдържание" е посветена на символиката, която стои в основата на вдъхновението и мотивацията на творците от всички исторически епохи. Обект на анализ са орнаменталните системи, които са свързани с космогоничните представи на древността, но важно е да се подчертае, че тук те са интерпретирани в перманентна съпоставка с конкретни проекции на произведения от модерни и съвременни автори.

Втората част е посветена на исторически преглед на най-важните прояви в развитието на орнамента в различните епохи и държави. В нея се съдържа информация за основните култури и цивилизации, в които орнаментът играе важно значение за облика на изобразителното изкуство. По глави, в последователност са разгледани спецификите на орнаменталната система в Египет, Асирия, Древна Гърция, Рим, Византия, Китай, Персия, Индия, Турция. Изяснена е структурата на келтските и мавританските орнаменти, на средновековните и ренесансови орнаменти и др. Много интригуващи са главите, посветени на орнамента в Италия през XVI век, както и от времето на Елизабет I.

Специален интерес за нашата културна история представлява главата "Орнаментирани тъкани в България", която съдържа полезно знание за основните влияния и принципи на изграждането на това специфично визуално поле. Със сигурност, всичко това представлява необходима и полезна систематизация на информация, която има пряко отношение към специалността, в която доц. д-р Аделина Попнеделева преподава.

Важна цел на изследването е стремежът към разкриване и обосноваване на пресечната точка между древното, символично, по своя характер, изкуство и актуалните авторски (текстилни) практики. В него са дадени примери за използването на орнамента и характерните за него

структура, композиция, абстрактност, неизобразителност и в съвременното българско изкуство. В тази посока от значение са и селектираните работи на студенти от специалността, в която доц. Попнеделева преподава. Тези учебни или дипломни работи показват задълбочено отношение на студентите към проблематиката на орнамента - и като дълбок символичен смисъл, и като новаторски интерпретации по отношение на материала и техниката.

Като допълнителни хабилитационни материали доц. д-р Аделина Попнеделева е представила на електронен носител (CD) научно изследване, озаглавено "Проблеми на текстилните практики и текстилното изкуство". Представеният текст има за цел да служи като учебник на студентите от специалност "Текстил - изкуство и дизайн" в бакалавърска степен. Доц. Попнеделева изтъква, че тези "помагала" винаги са в процес на обновяване и обогатяване. Мога напълно да подкрепя твърдението за полезността на тези текстове, и считам, че представените в конкурса теоретични хабилитационни трудове представляват интерес не само за студентите от специалност "Текстил - изкуство и дизайн". Но те имат огромна стойност тъкмо в практическата работа на подготвяните в специалността бакалаври, магистри и докторанти.

Доц. д-р Аделина Попнеделева е взела участие в редица научни конференции, които подробно са описани в приложените документи. Бих изтъкнал като един добър пример, че през 2016 г. тя изнася четири лекции в департаментите "Текстилна скулптура" и "Нишково изкуство" в Художествената академия на гр. Ханджоу, Китай.

В творческата биография на доц. д-р Попнеделева могат да бъдат отбелязани множество самостоятелни изложби, както и респектираци участия в кураторски селекции на съвременно изкуство у нас и в чужбина. Тя е приложила портфолио с най-важните си авторски реализации след 2012 г., когато е първата ѝ хабилитация за академичната длъжност "доцент". Сред

